

עבודה עם מחשב t2

t2 הינו שרת הנמצא במרכז המחשבים ע"ש טאוב והוא נועד לשימוש הסטודנטים בטכניון. בין היתר, בקורס זה, תעבדו עם מחשב זה לצורך הכנה ו/או הגשה של תרגילי הבית. במחשב זה מורצת **מערכת הפעלה Unix**, עליה נפרט להלן.

התחברות למחשב t2

מחשב t2 מחובר לרשת הטכניונית, ולכן ניתן להתחבר אליו כמו לכל מחשב שנמצא ברשת. להלן מספר דרכים בהן ניתן להתחבר ל-t2 (הפרטים יופיעו בסדנה):

1. **חיבור דרך תוכנת MobaXTerm** – ממשק גרפי נוח ואמין. ניתן להשתמש בה מכל מחשב המחובר לרשת האינטרנט (גם בבית!), וכן ניתן באמצעותה להעביר קבצים בין המחשב שלכם לחשבונכם ב-t2. ניתן להתקין את התוכנה דרך הקישור:

<http://mobaxterm.mobatek.net/>

הוראות התחברות מפורטות מופיעות בסדנה מס' 1.

2. **חיבור ממחשב לינוקס** – כמעט מכל מחשב לינוקס ניתן להתחבר פשוט ע"י הרצת הפקודה ssh. חיבור זה מאפשר גם הרצה של תוכנות בממשק גרפי.

סימון: בתרגול זה, יינתנו דוגמאות לעבודה בסביבת bash תחת UNIX. אנו נצמד לסימון הבא: פקודות שהמשתמש צריך לרשום מופיעות **באותיות מודגשות (bold)**, ואילו הפלט של ה bash/UNIX יופיע **באותיות לטיניות**. בעבודה אינטראקטיבית מול bash, ה bash נותנת **prompt** בכל במקום היא מוכנה לקבלת פקודה, במשך התרגול נשתמש ב **prompt** הבא:

lion:eesoft>

ה- **prompt** יכול להשתנות מחשבון לחשבון, ולכן בחשבון שלכם ב- t2 אתם עשויים לראות **prompt** שונה.

עבודה עם Shell

לאחר התחברות ל-t2 לצורך עבודה אינטראקטיבית, מורצת תכנית (תהליך) מיוחדת הנקראת **Shell**. לאחר הרצת ה-Shell, מופיע **prompt** המסמן כי המחשב מוכן לקבל פקודות מהמשתמש.

ישנם כמה סוגי Shell אפשריים, כגון `bash`, `ksh`, `sh`, `csch`, `tcsh`. במחשב ה-t2 מוגדר לכם ה-Shell להיות `tcsh`. (זהה ל-`c-shell`).

חשוב!

- עם הכניסה למחשב יש להריץ את הפקודה `bash` כדי לעבוד עם ה-shell הנכון. ניתן לקבוע את `bash` לברירת המחדל ע"י הפקודה `chsh`.
- הורידו את הקובץ `.bashrc`. (התו הראשון בשם הקובץ הוא נקודה) מאתר הקורס ומקמו אותו בתיקיה הראשית של חשבונכם. קובץ זה מכיל פקודות שרצות בעליית `bash` ויוצרות סביבת עבודה נוחה יותר.

`lion:eesoft> cp ~eesoft/bash/.bashrc .`

יציאה מה-Shell

כדי לצאת מה-Shell יש להשתמש בפקודה `logout`:

`lion:eesoft> logout`

מערכת הקבצים ב-UNIX

זכויות גישה לקובץ (הרשאות)

מאחר שמערכת ההפעלה UNIX הינה מרבית משתמשים, יש צורך למנוע גישה חופשית של משתמשים לא רצויים – הן לצורך שמירה על פרטיות, והן לצורך Security.

לצורך נוחות הוגדרו **3 סוגי (ורמות) משתמשים** :

- **user** – משתמש בודד.
- **group** – קבוצת משתמשים כלשהי אליה שייך המשתמש.
- **other** – כל שאר המשתמשים.
- לכל סוג משתמש יש **3 הרשאות שונות** בלתי תלויות :
- **read** – הרשאת קריאה של המידע (הצגת שמות קבצים במדריך).
- **write** – הרשאת כתיבת מידע (הוספה/מחיקת קבצים במדריך).
- **execute** – הרשאת הרצת תכנית ("כניסה" למדריך).
- ב-UNIX מוגדרים לכל קובץ **3 פרמטרים** הקשורים בהרשאות :
- **user(owner)** – שם המשתמש בעל הקובץ.
- **group** – שם קבוצה אליה שייך הקובץ.
- **mode** – ערך המציין את אופי ההרשאות של הקובץ. דוגמא ל-mode :

drwxr-xr-x	מציין כי זהו מדריך עם הרשאות קריאה ו"כניסה" לכולם, והרשאת כתיבה לבעל המדריך בלבד.
-rw-r--r--	מציין כי זהו קובץ עם הרשאות קריאה לכולם, והרשאת כתיבה לבעל הקובץ בלבד.

העברת קלט/פלט ב-bash

לכל תוכנית שרצה ב-UNIX נתונים מראש שלושה ערוצי קלט/פלט:

- ערוץ **הקלט הסטנדרטי** (ערוץ מס' 0) מחובר למקלדת.
ערוץ זה מאופיין ע"י stdin ב-C (למשל הפקודה scanf קוראת את הנתונים מערוץ זה).
- ערוץ **הפלט הסטנדרטי** (ערוץ מס' 1) מחובר אל המסך.
הפקודה printf ב-C מדפיסה אל ערוץ זה.
- הערוץ של **הודעות השגיאה** (ערוץ מס' 2) מחובר אל המסך.
ערוץ זה מאופיין ע"י stderr ב-C. למשל: `fprintf(stderr, "warning\n");`

ב-bash ניתן **לכוון מחדש** כל אחד מהערוצים הנ"ל, כך שהמידע ייקלט מהקובץ או ייפלט לקובץ או הודעות השגיאה ייפלטו לקובץ.
העברה מחדש של ערוץ נקראת: **redirection**.

העברת קלט מהקובץ: **program < filename**, למשל:

```
lion:eesoft> mail ilana@ee < letter
```

הסבר: תוכנית ה-mail מצפה לקבל את הקלט שלה מהקלט הסטנדרטי, ז"א שהמשתמש יקליד במקלדת את מה שהוא רוצה לשלוח. הפקודה לעיל מעבירה את הקובץ letter כקלט ל-mail.

העברת פלט לקובץ: **program > filename**, למשל:

```
lion:eesoft> ls > ex_list
lion:eesoft> cat ex_list
ex1      ex2      ex3
ex1~     exer/
lion:eesoft>
```

הפקודה הראשונה העבירה את הפלט של ls לקובץ ex_list, והשניה הציגה את תוכנו.

הוספת פלט לקובץ (append): `program >> filename`, למשל:

```
lion:eesoft> ls >> ex_list
lion:eesoft> cat ex_list
ex1      ex2      ex3
ex1~     exer/
ex1      ex2      ex3
ex1~     exer/
lion:eesoft>
```

העברת שגיאות לקובץ: `program 2> filename`

הוספת שגיאות לקובץ: `program 2>> filename`

העברת פלט לקובץ אחד ושגיאות לקובץ אחר:

`program > file1 2> file2`

העברת פלט ושגיאות לקובץ: `program > filename 2>&1`

הסבר: הסימון הראשון מעביר את הפלט הסטנדרטי לקובץ, והשני אומר לפלט השגיאה לעבור אל הפלט הסטנדרטי (שכבר מועבר לקובץ) הסדר חשוב.

הוספת פלט ושגיאות לקובץ: `program >> filename 2>&1`

קבצים מיוחדים

שני קבצים מיוחדים ביוניקס משמשים כמעט רק לצורך העברת קלט\פלט:
[/dev/null](#)

קובץ זה מיועד לכתיבה בלבד. מידע שנכתב אליו לא נשמר בשום מקום, ולא ניתן לקריאה. שימושי כאשר אנחנו מעוניינים "להשתיק" פלט מתוכנה.

`program_with_alot_of_uninteresting_output > /dev/null`

[/dev/zero](#)

קובץ זה מיועד לקריאה בלבד. קובץ שתמיד ניתן לקרוא ממנו אפסים והוא לעולם לא "נגמר". שימושי בעיקר במקרה שהתוכנה דורשת קובץ קלט, ואין לנו קובץ קלט לתת לה.

צינורות (pipes)

הפקודה: `program1 | program2` גורמת לכך, ש-`program2` לוקח כקלט את הפלט של `program1`: ניתן לשרשר כך מספר תוכניות, כך שכל תוכנית לוקחת כקלט את הפלט של קודמתה ומעבירה את הפלט שלה לבאה אחריה ברשימה. לדוגמא:

```
aluf:nb> finger | sort | lpr
```

הפקודה **finger** מראה את ה `login name` של כל מי שמחובר כרגע למחשב, הפקודה **sort** ממיינת את הקלט שלה ומוציאה אותו כפלט, והפקודה **lpr** שולחת למדפסת את הקלט שלה. ולכן כל השורה, תדפיס למדפסת את רשימת כל האנשים המחוברים כרגע למחשב לפי סדר אלף-בת של ה-`login name`.

שימו לב: פעולת הצינור שונה בתכלית מפעולת ה-redirection. הפקודה:

```
aluf:nb> program1 > program2
```

תגרום לפלט של `program1` לדרוס את הקובץ שמכיל את הקוד של `program2`! אך ניתן לראות שפעולת הצינור שקולה לפקודות הבאות:

```
aluf:nb> program1 > tmpfile
```

```
aluf:nb> program2 < tmpfile
```

```
aluf:nb> rm tmpfile
```

הפקודה: `program1 2>&1 | program2` שולחת הן את הפלט הסטנדרטי והן את פלט השגיאות של `program1` כקלט של `program2`, לדוגמא:

```
aluf:nb> make 2>&1 | more
```

פקודות שימושיות ב-Unix

הקדמה: כל גירסה של מערכת הפעלה Unix מספקת אוסף גדול של תוכניות שימושיות מאוד, הפורמט של הפקודות הוא די אחיד בכל הגרסאות של ה-Unix, אך לעתים, עלולים להיות הבדלים בינן – ההבדלים הם בעיקר ברשימת האופציות שהפקודות מקבלות ובצורת הפלט.

סימון: רוב הפקודות יכולות לקבל מספר פרמטרים, שחלקם הוא אופציונלי ולא הכרחי – הם יופיעו בתוך סוגריים מרובעים [..]. פרמטרים שהם הכרחיים יופיעו בין סוגריים משולשים < .. >.

הפרמטרים ב-Unix מופיעים אחרי סימן מינוס "-", וניתן להעביר מספר פרמטרים בו זמנית (אלא אם מצוין אחרת). למשל, אם כתוב

ls [-al]

המשמעות היא כי הפקודה ls מקבלת פרמטרים a ו-l, וניתן להפעיל אותה בכל אחד האופנים הבאים: **ls -l, ls -a, ls -la**.

הפקודות:

להלן סט פקודות שימושיות ב-Unix. מקוצר הזמן והחסרון במקום, לא מוצגות כל האופציות של הפקודות, כמו כן לא ניתנות דוגמאות על כל הדברים הרשומים.

עליכם ללמוד ולבדוק את כל הפקודות ב-t2 ולהבין מה כל אופציה עושה !

מומלץ ללמוד את הפקודות בעזרת התוכנה **man** :

lion:eesoft> **man command**

נותנת הסבר על הפקודה command.

פקודות בסיסיות הקשורות במערכת הקבצים

1. **cd <directory>** : לעבור למדריך אחר במערכת הקבצים.

2. **pwd** : מציגה את שם המדריך הנוכחי.

3. **mkdir/rmdir [directory]** : יוצר (mk) או מוחק (rm) מדריך.

4. **ls [-altR] [filelist]** : מציגה את תוכן המדריכים או את רשימת הקבצים המתאימים לתיאור של filelist.

ההצגה הרגילה תראה בצורה :

lion:eesoft> **ls**

ex1

ex2

hmv

להציג את תוכן המדריך /hmw :

```
lion:eesoft> ls hmw
hmw0      hmw1
```

להציג רק את הקבצים במתחילים ב- ex :

```
lion:eesoft> ls ex*
ex1      ex2
```

להציג את רשימת הקבצים עם פרטים מלאים :

```
lion:eesoft> ls -l
-rw-r--r-- 1 eesoft  90112   Mar  4   1999   ex1
-rw-r--r-- 1 eesoft   714    Apr  11   1999   ex2
drwx----- 2 eesoft   512    May  11   1999   hmw
```

אופציות חשובות אחרות של ls :

a מציגה גם את הקבצים שמתחילים ב "." (נקודה).
t מציגה רשימת הקבצים ממוינת לפי סדר כרונולוגי (לפי זמנים)
R מציגה את כל הקבצים במדריך ובתוך התת-מדריכים (רקורסיבית)

5. **chmod <modes> <files>** : משנה את הרשאות הגישה של קובץ. הרשאות הגישה הן מהצורה : who-operator-permission, לדוגמא : u+w – מוסיף הרשאת כתיבה למשתמש.

```
lion:eesoft> ls -ld hmw
drwx----- 2 eesoft   512    May  11   1999 hmw
lion:eesoft> chmod o+x hmw
lion:eesoft> ls -ld hmw
drwx-----x 2 eesoft   512    May  11   1999 hmw
lion:eesoft> chmod o+r,g+r hmw
lion:eesoft> ls -ld hmw
drwxr--r-x 2 eesoft   512    May  11   1999 hmw
```

6. **find <start-dir> [options]** : פקודה לחיפוש בתוך מערכת הקבצים. החיפוש יכול להיות לפי שם, סוג, תאריך וכו'.

7. **cp <file1> <file2>** : יוצר עותק של <file1> בשם <file2>.

8. **cp <files> <dir>** : יוצר עותקים של הקבצים <files> בתוך <dir>.

9. **mv <file1> <file2>** : מחליף את השם של <file1> ל- <file2>.

10. **mv <files> <dir>** : מעביר את הקבצים <files> לתוך <dir>.

11. **rm <files>** : מוחק את הקבצים <files>.

הערות:

- לפקודות cp, mv, rm ניתן להוסיף את הפרמטרים הבאים:
 i- בקש אישור לפני מחיקת (או דריכה על) קובץ קיים.
 f – force – אל תשאל שאלות במקרה דריכה/בעיית הרשאות.
 r – העתקה/מחיקה רקורסיבית של מדריכים.
 • ב-UNIX אין אפשרות לשחזר קבצים שנמחקו.

פקודות בסיסיות העוסקות בתוכן של קבצים

12. `cat filename1 [filename2] ...` מדפיסה למסך את כל הקבצים filename1, filename2 ... אחד אחרי השני.

13. `less [filename]` : מציגה על המסך את הקלט שלה או filename מסך-מסך. למשל:

`lion:eesoft> man less | less`

14. `wc [-c | -l | -w] [filename1] ....` : ללא אופציות, מדפיסה את מספר השורות, מספר המילים ומספר האותיות בקלט שלה או בקבצים filename1, filename2, לדוגמא:

```
aluf:nb> wc BSTmain.c .login
 84  258 2165 BSTmain.c
  2    9  131 .login
 86  267 2296 total
```

האופציות :

- c : מדפיסה את מספר התווים בלבד.
- l : מדפיסה את מספר השורות בלבד.
- w : מדפיסה את מספר המילים בלבד.

15. `sort [options] [files]` : ממיינת את הקלט שלה או הקבצים [files], בדרך כלל בסדר א"ב. יש לקרוא man sort כדי לקבל את כל הפרמטרים האפשריים ב-[options].
 דוגמא :

נראה תחילה איזה קבצים יש לנו במדריך הנוכחי :

```
aluf:nb> ls
data      ex1      ex1~
ex2
```

נספור את מספר השורות בכל קובץ (ע"י l –wc), ונמייין אותם (ע"י sort) :

```
aluf:nb> wc -l * | sort -n -r
```

```
47 total
```

```
27 ex1~
```

```
16 ex1
```

```
4 data
```

```
0 ex2
```

```
aluf:nb>
```

האופציה **-n** מסדרת את הקלט לפי **הערך המספרי** (למשל 27<4), בלי ה-**n** הסידור היה נעשה לפי ערך ה-**ascii** ואז "4"<"27".

והאופציה **-r** **הופכת** את סדר ההדפסה : מהגדול אל הקטן.

האופציה **-k F** ממיינת לפי **השדה** ה-**F** יי בכל שורה, דוגמא :

```
aluf:nb> cat bank
```

```
Nafea 100 60
```

```
Mustafa 70 100
```

```
Ilana 200 700
```

```
aluf:nb> sort -n -k 2 bank
```

```
Mustafa 70 100
```

```
Nafea 100 60
```

```
Ilana 200 700
```

```
aluf:nb> sort -r -n -k 3 bank
```

```
Ilana 200 700
```

```
Mustafa 70 100
```

```
Nafea 100 60
```

בפקודה האחרונה, המיון נעשה לפי השדה השלישי בכל שורה, לפי ערך מספרי ובסדר יורד.

16. **grep [options] word [files]** : מחפשת בקבצים [files] או בקלט הסטנדרטי שורות בהן מופיעה המילה word ומוציאה אותם לפלט.

הערה: אם רוצים לחפש שורות בהן מופיע ביטוי המורכב **מכמה מילים**, שמים **גרשיים**, למשל `grep "It is" file`.

יש לקרוא `man grep` כדי לקבל את כל הפרמטרים האפשריים ב-[options].

דוגמא 1:

aluf:nb> **cat file**

Habibi, tomorrow we have an exam!

Yalla, bye!

aluf:nb> **cat file | grep bye**

Yalla, bye!

מדפיסה את השורות בהן מופיעה מלה bye.

דוגמא 2:

האופציה **grep -n**, מוסיפה לכל שורה שהיא מדפיסה את שם הקובץ ומספר השורה בקובץ.

האופציה **grep -v word**, מדפיסה את כל השורות שלא מכילות את המלה word :

aluf:nb> **cat file1**

Ahi!

Have you heard news?

If not, listen!

aluf:nb> **cat file2**

Tomorrow we have a new exam!

So we cannot go to Ron's birthday.

By.

aluf:nb> **grep -v -n new * | head -3**

file1:1:Ahi!

file1:3:If not, listen!

file2:2:So we cannot go to Ron's birthday.

aluf:nb>

הסבר: הודפסו רק שלוש שורות בגלל ה **head -3**, השורות ממוספרות לפי שם קובץ ומספר שורה בקובץ בגלל ה **grep -n**, והשורה file1:2 לא הודפסה היות והיא מכילה new בתוכה.

דוגמא 3:

aluf:nb> **cat file1 file2**

Ahi!

Have you heard news?

If not, listen!

Tomorrow we have a new exam!

So we cannot go to Ron's birthday.

Bye.

```
aluf:nb> cat file2 file1 | grep new > news
```

```
aluf:nb> cat news
```

Have you heard news?

Tomorrow we have a new exam!

```
aluf:nb>
```

17. **head [-n] [filename]** : מדפיס n שורות (או 10) מראשית הקובץ filename או מהקלט שלה, דוגמא :

```
aluf:nb> head -1 jargon
```

Habibi

הפקודה מדפיסה את השורה הראשונה בקובץ jargon.

18. **tail [-n | -f] [filename]** : דומה ל head, אך מסוף הקובץ.

```
aluf:nb> ls -l | tail -2
```

```
-rw-r--r-- 1 nafea 3789 Mar 4 1998 ex1~
```

```
drwx----- 2 nafea 512 May 11 1998 exer/
```

```
aluf:nb>
```

הפקודה מדפיסה את שתי השורות האחרונות בפלט של ls.

האופציה **-f** מציגה את סוף הקובץ, ולא יוצאת מהתכנית !! ואז כל הוספה לקובץ (למשל ע"י תהליך רקע) תראה על המסך. כדי לצאת מ **tail -f** יש להשתמש ב **CTRL-C**.

19. **diff [file1] [file2]** : משווה את התוכן של שני קבצים ומדפיסה את ההבדלים ביניהם. אם לא הודפס דבר, הקבצים זהים (תוכלו להשתמש בתוכנית זו כדי לוודא שהפלט של התוכניות שלכם זהה לדוגמאות פלט שאנחנו ניתן לפני שתגישו שיעורי בית).

20. **uniq [options] [file1] [file2]** : מורידה מהקובץ הממוין file1 את כל השורות **הזהות הסמוכות**, ושולחת **עותק יחיד** של כל שורה לקובץ file2 או לפלט הסטנדרטי. יש לקרוא **man uniq** כדי לקבל את כל הפרמטרים האפשריים ב-[options].

21. **cut -c list [filename]...** : מקבלת את הקלט שלה מקובץ או מהקלט הסטנדרטי, ומדפיסה מכל שורה **אך ורק את התווים** המופיעים ב **list**, ה- **list** יכולה להראות :

5-10 : התווים 5 עד 10.

7,8,14,34- : התווים 7 ו-8 ו-14 וכל התווים מ-34 ואילך.

דוגמא:

```
aluf:nb> cat computers
The computer name is aluf.technion.ac.il
The computer name is t2.technion.ac.il
The computer name is tx.technion.ac.il
aluf:nb> cut -c5-13,22- computers
computer aluf.technion.ac.il
computer t2.technion.ac.il
computer tx.technion.ac.il
```

22. `cut -f list [-d ] [filename...]` מקבלת את הקלט שלה מקובץ או מהקלט הסטנדרטי, ומדפיסה מכל שורה אך ורק את השדות המופיעים ב `list`. שדה הוא רצף תווים המופרד ע"י `tab`. ניתן להגדיר מפריד (`delimiter`) חדש בין השדות ע"י `-d`. למשל:

```
aluf:nb> cut -f2,5 -d" " computers
computer aluf.technion.ac.il
computer t2.technion.ac.il
computer tx.technion.ac.il
```

אם נרצה להפריד בין השדות ע"י נקודה ולהדפיס את השדה שני בלבד:

```
aluf:nb> cut -f2 -d. computers
technion
technion
technion
```

הרצת ובקרת תהליכים ב-UNIX

UNIX היא מערכת הפעלה היכולה לשרת מספר רב של תהליכים (תוכניות) בו-זמנית.

יצירת תהליכים

ישנן רק 2 צורות להריץ תהליכים:

- **בחזית** (foreground)
- **ברקע** (background)

הרצה בחזית

הרצת תוכנית **בחזית** מתבצעת פשוט ע"י כתיבת פקודה:

<command>

פקודה המורצת בחזית גורמת ל-prompt להיעלם עד לסיום הפקודה ולא ניתן להקליד ולהריץ פקודה נוספת כל עוד הפקודה הנוכחית לא הסתיימה. ולכן **בחזית יכולה להתבצע פקודה אחת לכל היותר**.

דוגמא: קומפילציה של תוכנית בעלת קובץ אחד-

```
lion:eesoft> gcc -o myprog main.c
```

הרצה ברקע

הרצת תוכנית **ברקע** מתבצעת ע"י כתיבת פקודה והוספת & בסוף:

& <command>

לדוגמא, הפקודה הבאה מורצת בחזית:

```
lion:eesoft> find /usr -name 'tcsh'
```

לעומת זאת, הפקודה הבאה מורצת ברקע:

```
lion:eesoft> find /usr -name 'tcsh' &
lion:eesoft>
```

ואנו עשויים לקבל את ה-prompt, **לפני** סיום התהליך. על מנת לבצע מספר תוכניות בו-זמנית, יש להריץ ברקע. לאחר תחילת ביצוע פקודה ברקע, מופיע ה-prompt חזרה מיד, וניתן לתת למערכת פקודות נוספות שתתבצענה במקביל לפקודה הראשונה. הרצה ברקע שימושית לתוכניות המתבצעות לאורך זמן רב שאינן מדפיסות כלום לערוץ הפלט, אינן קולטות כלום מערוץ הקלט או לתוכניות גרפיות!

חשוב כיצד בכל זאת ניתן להריץ ברקע תוכניות אשר עושות שימוש בערוצי קלט/פלט. (רמז: redirection).

מעקב אחרי תהליכים

הצגת תהליכים

בעזרת הפקודה **jobs** ניתן לבדוק אילו תהליכים קיימים כרגע ומה מצבם :

```
lion:eesoft> jobs
```

```
[1] + Running    cc prog.c
```

```
[2] - Running    dvips -o doc.ps doc.tex
```

דוגמא נוספת : נניח שיש לנו תוכנית שמדפיסה שורה ורצה לעד

```
#include <stdio.h>
void main( ) {
    printf("I am going to run forever\n");
    while(1)
        ;
}
```

נריץ אותה ברקע :

```
aluf:nb> forever &
```

```
[1] 587
```

אנו נקבל את prompt בחזרה, ובמקרה, התוכנית תדפיס את שורתה :

```
aluf:nb> I am going to run forever
```

```
aluf:nb>
```

```
aluf:nb> jobs
```

```
[1] + Running    forever
```

לכל תהליך שמריצים מוצמד מספר , כמו כן, ישנם מספר דרכים לציין תהליך מסוים :

- **%n** – תהליך מספר n

- **%s** – תהליך אשר שורת פקודתו מתחילה במחרוזת s

- **%%s** – תהליך אשר שורת פקודתו מכילה מחרוזת s

- **%%** – התהליך הנוכחי

- **%-** – התהליך הקודם

לדוגמא, כל המחרוזות הבאות מתייחסות לאותו תהליך מהדוגמא הקודמת :

- **%1**

- **%for**

- **%%ever**

העברת תהליך לחזית

הפקודה: **fg [%jobIds]** מעבירה את התהליך האחרון שהורץ ברקע או [jobIds] **לחזית**, למשל:

```
aluf:nb> cat try_input.c
main() {
    char str[20];
    printf("I shall try to eat something");
    scanf("%s", str);
    printf("%s", str);
}
aluf:nb> try_input &
[1] 828
aluf:nb> I shall try to eat something
[1] + Suspended (tty input)  try_input
aluf:nb> jobs
[1] + Suspended (tty input)  try_input
aluf:nb> fg %1
try_input
goodies
goodies
aluf:nb>
```

העברת תהליך לרקע

הפקודה: **bg [%jobIds]** מעבירה את התהליך האחרון שהושעה או [jobIds] **לרקע**, למשל:

```
aluf:nb> jobs
[1] + Suspended          forever
aluf:nb> bg %1
[1]  forever &
aluf:nb> jobs
[1] + Running           forever
```


השעיית תהליך

Ctrl-Z משעה את התהליך המתבצע כרגע בחזית. תהליך מושעה ניתן להעביר לחזית או לרקע ע"י שימוש בפקודות fg או bg. הפקודה: **kill -s SIGTSTP [%jobIds]** משהה את התהליך האחרון שהורץ ברקע או [%jobIds], לדוגמא:

```
aluf:nb> emacs &
[1] 982
aluf:nb> forever &
[2] 991
aluf:nb> jobs
[1] + Running      emacs
[2] - Running      forever
aluf:nb> kill -s SIGTSTP %2
[2] - Suspended (signal) forever
aluf:nb> jobs
[1] - Running      emacs
[2] + Suspended (signal) forever
aluf:nb>
```

הריגת תהליכים

Ctrl-C הורג את התהליך המתבצע כרגע בחזית. הפקודה: **kill -9 %jobId** הורגת את התהליך jobId.

דוגמא פשוטה להרצת תהליכים:

```
lion:eesoft> netscape&
[1] 585
lion:eesoft> jobs
[1] + Running      netscape
lion:eesoft> kill -9 %1
lion:eesoft>
[1] Killed         netscape
```

(ה-prompt חוזר ונפתח חלון גרפי של netscape)